

Høring av læreplaner i Vg1 yrkesfaglige utdanningsprogram, Kunnskapsløftet (LK20) og Kunnskapsløftet samisk (LK20S)

Utdanningsdirektoratet fornyer alle læreplanene i yrkesfaglige utdanningsprogram. Læreplanene for Vg1 skal fastsettes av direktoratet i februar 2020 og gjelde fra 1. august, samtidig som ny yrkesfaglig tilbudsstruktur trer i kraft. Læreplanene for Vg2 og Vg3 kommer på høring i desember 2019, fastsettes før august 2020 og innføres fra henholdsvis 2021 og 2022. I dette brevet vil vi først informere om arbeidet med læreplanene, innhold og struktur, og deretter om hvordan du kan svare på høringen som foregår i perioden 1. juli til 1. november i år.

Høringsutkastene til nye læreplaner for Vg1 er et resultat av en omfattende arbeidsprosess i ulike læreplangrupper som har jobbet på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. I tillegg har lærere, instruktører, andre fagfolk og organisasjoner fra hele landet gitt innspill i to omganger. Læreplangruppene har utarbeidet forslag til nye læreplaner i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, og læreplanene er deretter bearbeidet i Utdanningsdirektoratet før de nå sendes på offentlig høring. I høringen trenger vi din vurdering av hvor godt vi har lyktes og av hva som gjenstår for å nå målene med fagfornyelsen.

Fagfornyelsen for yrkesfag bygger på [ny fastsatt yrkesfaglig tilbudsstruktur](#), [ny overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen](#) og [retningslinjer for utforming av læreplaner for fag](#).

Fagfornyelsen skal bidra til god sammenheng mellom formålsparagrafen, overordnet del av læreplanverket og læreplaner for fag. Målet med fagfornyelsen er å gjøre opplæringen mer relevant og gi elever og lærlinger bedre muligheter for dybdelæring. Noen fag skal få en tydeligere praktisk dreining. Læreplanene skal være gode styrings- og arbeidsverktøy for skoleeiere, ledere, lærere og instruktører.

Læreplanen for Vg1 skal legge grunnlaget for mange ulike programfag på Vg2 og Vg3 i hvert utdanningsprogram.

Fire nye utdanningsprogram

I den yrkesfaglige tilbudsstrukturen er det fire nye utdanningsprogram som har fått arbeidstitler. Disse er *salg, service og reiseliv*, *design og tradisjonshåndverk*, *frisør, blomster- og interiørdesign* og *IKT og medieproduksjon*.

Følgende navn på utdanningsprogram sendes på høring sammen med læreplanene:

Arbeidstittel i ny tilbudsstruktur	Navneforslag	Navneforslag
Design og tradisjonshåndverk	Design og tradisjonshåndverk og duodji/duodje/duedtie	
Salg, service og reiseliv	Innovasjon og servicefag	Servicefag
Frisker, blomster- og interiørdesign	Frisker, interiør, blomster og eksponering	

IKT og medieproduksjon	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	
------------------------	--	--

Læreplangruppenes forarbeid, råd fra partene i arbeidslivet og tidligere innspillsrunder er lagt til grunn for navneforslagene som sendes på høring. Vi ber dere ta stilling til hvilket navn som er mest dekkende for innholdet i læreplanen for hvert av de fire utdanningsprogrammene.

Prinsipielt mener Utdanningsdirektoratet at navn på utdanningsprogram tydelig skal kommunisere et fagspesifikt innhold. Vår vurdering er at begreper som «innovasjon» og «eksponering» kan være relevante for flere utdanningsprogram, og vi er derfor usikre på om titlene treffer det aktuelle utdanningsprogrammet godt nok. Vi velger likevel å sende foreslåtte navn på høring for å få et bredere kunnskapsgrunnlag før Kunnskapsdepartementet tar en endelig beslutning.

Nye elementer i læreplanene

Læreplanene inneholder noen nye elementer som nevnes nedenfor. Vi håper du vil vurdere hvordan disse nye elementene kan gi støtte til god opplæring i programfagene.

Fagets relevans og sentrale verdier

Det første avsnittet beskriver hva det aktuelle utdanningsprogrammet omhandler og hvordan utdanningsprogrammet har betydning for eleven, samfunnet og arbeidslivet. Det andre avsnittet viser hvordan verdigrunnlaget fra formålsparagrafen og overordnet del inngår i kompetansen og opplæringen i de ulike fagene. Verdiene i formålsparagrafen og overordnet del er også samiske verdier. Det er et viktig prinsipp at samiske elever skal få en opplæring med basis i samiske verdier og samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kjerneelementer

Kjerneelementene beskriver de mest sentrale begrepene, kunnskapsområdene, tenkemåtene, metodene og uttrykksformene i fagene. På denne måten rammer kjerneelementene inn det viktigste innholdet i utdanningsprogrammet, og beskriver det elevene må lære for å kunne mestre og anvende kompetansen i programfagene.

Tverrfaglige tema

De tre tverrfaglige temaene *folkehelse og livsmestring*, *demokrati og medborgerskap* og *bærekraftig utvikling* er tema som berører sentrale samfunnsutfordringer. Disse skal integreres i læreplanene der de er en sentral del av kompetansen i faget. Hvert enkelt fag skal bidra på sin egen måte til en helhetlig forståelse av temaene.

Grunnleggende ferdigheter

De fem grunnleggende ferdighetene *digitale ferdigheter*, *mundtlige ferdigheter*, *å kunne lese*, *å kunne regne* og *å kunne skrive* skal innarbeides i de læreplanene der de er faglig relevante som verktøy for læring. De grunnleggende ferdighetene er fortsatt uttrykt i egne tekster i læreplanene og beskriver hvordan de er integrert i kompetansemålene.

Underveis- og standpunktvurdering

Det er utviklet fagspesifikke tekster om vurdering i til hvert programfag. Disse tekstene er nye i læreplanene, og skal utgjøre en støtte for lærerens underveis- og standpunktvurdering i faget. Tekstene skal bidra til å vise sammenhengen mellom kompetansemål og vurdering i tråd med lov og regelverk om vurdering. Tekstene om underveisvurdering beskriver på et overordnet nivå hvordan læreren skal få informasjon om elevens læring, mens tekstene om standpunktvurdering på et overordnet nivå skal beskrive elevens kompetanse ved slutten av opplæringen. Det gjenstår fortsatt en del arbeid med denne delen.

Samisk innhold i læreplanene

På lik linje med fagene i grunnskolen og de gjennomgående fagene i videregående opplæring, skal de yrkesfaglige læreplanene ivareta samisk innhold der det er relevant. Dette er presisert i Overordnet del, og er forankret i opplæringslovens formålsparagraf, § 1-1, og § 6-4. I samarbeid med Sametinget er det utarbeidet egne spørsmål om samisk innhold i Vg1-læreplanene.

Ny læreplanstruktur og ny digital visning av læreplanene

Læreplanene har en tredelt struktur

- en del om faget
- en del om kompetansemål og vurdering
- og en del om vurderingsordning

Læreplanens innledende del *Om faget* skal gi en tydelig retning og en ramme for hva elevene skal lære etter opplæring i det aktuelle programfaget. Kompetansemålene skal forstås i lys av tekstene i *Om faget*. Vi jobber med å lage en ny digital visning av læreplanene som skal bidra til å gjøre læreplanverket til et bedre verktøy.

I tidligere innspillsrunder har Utdanningsdirektoratet fått tilbakemeldinger om at overskriftene som kun benevner faget og ikke programfaget, f.eks. i overskriftene *Om faget* og *Fagets relevans og sentrale verdier*, ikke er dekkende for yrkesfag. Hovedbegrunnelsen for dette er at Vg1 læreplanene består av flere programfag. Vi samarbeider med Kunnskapsdepartementet om en endring av begrepsbruken i læreplanene for yrkesfag.

Innspillsrunde Vg2 og Vg3

For å kunne gi høringsinstansene mulighet til å vurdere progresjon og sammenheng i planene har vi valgt å sende læreplangruppene foreløpige skisser av læreplaner på Vg2 og Vg3 på innspillsrunde samtidig som Vg1 sendes på høring. Fristen for å gi innspill til læreplanskissene på Vg2 og Vg3 er 1. september.

Hvordan svarer du på høringen?

Du kan gi innspill til ett eller flere utdanningsprogram. Vi oppfordrer deg til å bruke kommentarfeltet til å komme med nye forslag og utdype meningene dine. Du finner

spørsmål til hver enkelt læreplan nederst under læreplanteksten. Når du har svart på de spørsmålene du ønsker, trykker du på lagre og send inn.

Ønsker du å se hele læreplanutkastet i pdf-format, finner du filen helt nederst under spørsmålene.

Vi ber høringsinstansene vurdere behovet for å videresende høringen til underliggende etater/ virksomheter, medlemsorganisasjoner o.l. Av hensyn til framdriften ber vi om at høringsfristen overholdes og at vår digitale plattform benyttes.

Høringsfristen er 1. november.

Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert. Du må avgi høringsuttalelsene digitalt på udir.no.

Vi takker på forhånd for alle innspill som gis i høringen.

Vennlig hilsen

Bjørg Rafoss Tronsli
avdelingsdirektør

Victoria Katharina Solheimsnes
seniorrådgiver